Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Moeskops inzake de Koningsdag feesten

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 13 februari 2025 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Moeskops inzake de Koningsdag feesten. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
Sinds de invoering van de nieuwe stijl Koningsdag in 2013 heeft Amsterdam stapsgewijs steeds striktere regels opgelegd aan de grotere evenementen tijdens deze dag van nationale viering. De festivals werden buiten de binnenstad geplaatst en de openingstijden werden aangepast.

Aanvankelijk bood dit model kansen: door ticketverkoop toe te staan en organisatoren verantwoordelijkheid te geven voor veiligheid, werd de druk op de binnenstad en hulpdiensten verlicht. In de jaren daarna is het evenementenbeleid echter steeds restrictiever geworden, met als gevolg een beperkter aanbod en een hernieuwde concentratie van bezoekersstromen in de binnenstad.

In 2014 werd een verplichte eindtijd van 20:00 uur ingevoerd, vanuit zorgen over mobiliteit, veiligheid en openbare orde. Inmiddels blijkt echter dat andere grote steden zoals Rotterdam en Breda evenementen tot 23:00 uur toestaan zonder noemenswaardige problemen. Het is dan ook de vraag of deze maatregel in Amsterdam nog proportioneel en effectief is.

Oranje Bloesem heeft reeds de stekker uit hun Koningsdag viering getrokken en geeft daarbij aan door de toegenomen kosten in combinatie met de korte openingstijden het festival niet meer rendabel te krijgen.

Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van D66 op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. Kan het college onderbouwen waarom de verplichte eindtijd van 20:00 uur nog steeds noodzakelijk wordt geacht, terwijl andere grote steden zoals Rotterdam en Breda evenementen tot 23:00 uur toestaan zonder noemenswaardige problemen?

2. Heeft het college recent onderzoek gedaan naar de impact van de vroege sluitingstijd op bezoekersstromen en de concentratie van publiek in de binnenstad?
3. In hoeverre heeft de beperking van de evenementen bijgedragen aan de spreiding van bezoekers op Koningsdag?
4. De fractie van D66 krijgt signalen vanuit OV aanbieders, dat wat hen betreft de huidige eindtijden niet langer het doel van spreiding van OV drukte dienen, sterker nog, dat de eindtijd van de feesten nu te dicht op de uitloop van de stad is. Krijgt het college soortgelijke signalen?
5. Is het college bereid om met vervoerders (NS en GVB) hierover verder in gesprek te gaan?
6. Hoe weegt het college de economische impact van het restrictieve evenementenbeleid af tegen de oorspronkelijke doelen van regulering?
7. Klopt het dat er vanuit de branche reeds een alternatief voorstel is gedaan aan het college? Zo ja, kan het college reflecteren op dat voorstel?
8. Is het college bereid om de eindtijd opnieuw te evalueren en eventueel te verruimen, bijvoorbeeld tot 22:00 of 23:00 uur, in lijn met andere steden?

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Kan het college onderbouwen waarom de verplichte eindtijd van 20:00 uur nog steeds noodzakelijk wordt geacht, terwijl andere grote steden zoals Rotterdam en Breda evenementen tot 23:00 uur toestaan zonder noemenswaardige problemen?

Amsterdam trekt traditioneel op Koningsdag veel bezoekers van buiten de stad afkomstig vanuit het hele land, wat de vergelijking met steden zoals Rotterdam en Breda bemoeilijkt. Er zijn twee grote verschillen. Allereerst hebben Rotterdam en Breda aanzienlijk minder grote evenementen. En in de tweede plaats trekken de andere activiteiten en vieringen in met name de binnenstad van Amsterdam veel meer bezoekers uit het hele land. Bezoekers van buiten de stad moeten grotendeels via het landelijke vervoersnetwerk worden afgevoerd, wat extra druk op de stad legt. Omdat er enkele uren nodig zijn om iedereen veilig naar huis te vervoeren, is een eindtijd van 23.00 uur te krap voor evenementen. Daarbij zorgt een eindtijd van 20.00 uur voor een 'cool down' periode, waardoor de uitstroom beter verloopt en de drukte wordt gespreid. Een latere eindtijd vergroot het risico op incidenten door alcohol- en middelengebruik, wat meer druk legt op de spoedzorg en de handhavende partijen. Daarnaast trekt een latere eindtijd meer bezoekers aan, wat de druk op de stad verder verhoogt.

2. Heeft het college recent onderzoek gedaan naar de impact van de vroege sluitingstijd op bezoekersstromen en de concentratie van publiek in de binnenstad?

De afgelopen jaren heeft er geen onderzoek plaatsgevonden, mede omdat in de coronaperiode geen Koningsdag heeft plaatsgevonden. Voor Koningsdag 2025 wordt gekeken of een onderzoek uitgevoerd kan worden, mede doordat de grootschalige evenementen teruglopen. De scope hiervan zal dan breder zijn dan alleen de vraag wat de impact van de huidige sluitingstijd is op bezoekersstromen. De gemeente wil ook graag weten welke andere factoren van invloed zijn op veranderingen in bezoekersgedrag en de afname van het aantal grote evenementen, en wil in

beeld brengen welke oplossingsrichtingen er zijn. Dit alles, om ook in de toekomst Koningsdag veilig, beheersbaar en feestelijk te laten verlopen.

3. In hoeverre heeft de beperking van de evenementen bijgedragen aan de spreiding van bezoekers op Koningsdag?

Het is goed te benoemen dat de gemeente geen actief beleid voert om evenementen te beperken. Daarnaast worden in het kader van veiligheid beheersmaatregelen getroffen om de in -en uitstroom van bezoekers in goede banen te leiden. Gestreefd wordt naar een inhoudelijk gevarieerde Koningsdag om de viering voor diverse bewoners en bezoekers aantrekkelijk te maken en te houden.

Ook moet worden benoemd dat andere factoren dan alleen gemeentelijk beleid hebben bijgedragen aan veranderingen rond Koningsdag: de kosten voor organisatoren zijn zeker gestegen, maar niet enkel door aanvullende eisen of beleid vanuit de gemeente, of door hogere leges. Een minstens zo groot effect gaat uit van andere kostenstijgingen, bijvoorbeeld in de tarieven voor artiesten en voor de technische productie en de beveiliging. Sinds de coronacrisis zijn de prijzen van personeelsinzet en middelen fors gestegen. Dat vertaalt zich in hogere toegangsprijzen en mogelijk ook tot dalende bezoekersaantallen. Dit kan uitdagingen met zich meebrengen voor organisatoren bij het rondkrijgen van de begroting. In het onderzoek dat op dit moment wordt voorbereid, zal ook hiervoor aandacht zijn. Daarnaast kan niet worden uitgesloten dat er ook andere factoren zijn die hebben bijgedragen aan de afname van het aantal grote evenementen in Amsterdam of veranderingen in voorkeuren van Koningsdagvierders.

Voor zover er wordt gedoeld op de eindtijd voor grote evenementen biedt een eindtijd van 20.00 uur de openbaar vervoerders de gelegenheid om alle bezoekers naar huis te vervoeren over het landelijk netwerk. Een eindtijd van 23.00 uur zou, samen met de honderdduizenden andere Koningsdagvierders die naar Amsterdam komen, te veel druk leggen op het landelijk vervoersnetwerk en eraan kunnen bijdragen dat bezoekers niet meer thuiskomen. Gezien de landelijke spreiding en de hoeveelheid van het aantal bezoekers dat van buiten Amsterdam Koningsdag viert in de stad, moet er rekening gehouden worden met de afvoer van deze bezoekers later op de avond.

Aanvullend is het goed te vermelden dat in Amsterdam-Zuid, waar tot 2025 twee grote evenementen tegelijkertijd plaatsvonden, het nabijgelegen station deze gezamenlijke afvoer om 20.00 uur van het aantal bezoekers niet aan kon omwille van crowdcontrol en veiligheid. Het werd noodzakelijk om de eindtijden te differentiëren. Eén van de evenementen eindigt hierdoor om 21.30 uur. Nu er dit jaar maar één evenement plaatsvindt op deze plek, is deze differentiatie niet meer nodig en eindigen alle grote evenementen in de stad om 20.00 uur.

4. De fractie van D66 krijgt signalen vanuit OV-aanbieders, dat wat hen betreft de huidige eindtijden niet langer het doel van spreiding van OV-drukte dienen, sterker nog, dat de eindtijd van de feesten nu te dicht op de uitloop van de stad is. Krijgt het college soortgelijke signalen?

Het college heeft deze signalen niet ontvangen. Voor Koningsdag bereidt de werkgroep Mobiliteit alle zaken rondom crowdmanagement voor, in deze werkgroep zijn meerdere OV-partners vertegenwoordigd. Ook binnen deze werkgroep zijn hierover geen signalen ontvangen. De OV-aanbieders geven aan voldoende tijd nodig te hebben om het grote aantal bezoekers te kunnen vervoeren en dat ze om die reden willen vasthouden aan de huidige eindtijd voor grote evenementen.

5. Is het college bereid om met vervoerders (NS en GVB) hierover verder in gesprek te gaan?

Mede met het oog op het onderzoek wat gedaan gaat worden op Koningsdag 2025 kan het een gevolg zijn om dit punt aan de orde te stellen bij de vervoerders. Wel goed om hierbij aan te geven dat de afweging ook ligt bij de vervoerders zelf. Immers, de vervoerders dienen ook rekening te houden met verschillende factoren, zoals personeelsplanning, andere grote evenementen in het land (de evenementenkalender), geplande werkzaamheden en andere logistieke overwegingen.

6. Hoe weegt het college de economische impact van het restrictieve evenementenbeleid af tegen de oorspronkelijke doelen van regulering?

Het college beoordeelt het evenementenbeleid nadrukkelijk niet als restrictief. Gelet op de omstandigheid dat Amsterdam honderdduizenden bezoekers uit het hele land trekt – die bijvoorbeeld naar de binnenstad gaan, naar kleinschalige evenementen of naar grote evenementen – is het noodzakelijk om zorgvuldige keuzes te maken om Koningsdag veilig, beheersbaar en feestelijk te laten verlopen. Hierin ligt een taak voor de gemeente Amsterdam en alle partners in het waarborgen van de veiligheid van de bezoekers en het effectief faciliteren van de in -en uitstroom. Tegelijkertijd wil het college wel onderzoeken of er problemen ontstaan rondom de toestroom van bezoekers tijdens Koningsdag, en zo ja: welke dat zijn en wat en welke beheersmaatregelen er zijn. De verwachting is dat de uitkomsten van die verkenning voor of net na het zomerreces met de raad gedeeld kunnen worden.

7. Klopt het dat er vanuit de branche reeds een alternatief voorstel is gedaan aan het college? Zo ja, kan het college reflecteren op dat voorstel?

De wens vanuit de sector om de eindtijd van evenementen te verlengen, is bij de gemeente bekend. In het aankomende onderzoek zal ook dit worden meegenomen, waarbij de veiligheid tijdens Koningsdag voorop staat. Er zal worden gekeken naar de mogelijkheden voor het verlengen van de eindtijd voor grootschalige evenementen met kaartverkoop, in overleg met vervoersbedrijven. Hierbij zullen de risico's op het gebied van veiligheid, ordehandhaving en mobiliteit zorgvuldig in kaart worden gebracht. Vervoersbedrijven moeten daarnaast rekening houden met personeelsinzet, andere evenementen, onderhoudswerkzaamheden en logistieke factoren.

8. Is het college bereid om de eindtijd opnieuw te evalueren en eventueel te verruimen, bijvoorbeeld tot 22:00 of 23:00 uur, in lijn met andere steden?

In tegenstelling tot Breda, waar ongeveer 30.000 bezoekers via het openbaar vervoer naar huis moeten, gaat het in Amsterdam om circa 250.000 bezoekers die vanaf Amsterdam CS vervoerd moeten worden. Dit maakt het logistiek gezien aanzienlijk complexer. In 2002 leidde een eindtijd van 23.00 uur tot grote openbare ordeproblemen. Vanaf 23.59 uur stopt de OV-dienstregeling, waardoor het onmogelijk wordt om de grote aantallen bezoekers van buiten Amsterdam nog veilig naar huis te brengen. Ter vergelijking: in Breda gaat het om één station met twee sporen, wat het vervoer van maximaal 30.000 bezoekers meer geleidelijk maakt.

Er bestaat wellicht ruimte om de eindtijd voor grootschalige evenementen met kaartverkoop te verlengen, maar dit moet goed onderzocht worden en vervolgens ook mogelijk zijn bij de vervoersbedrijven en diensten. Daarnaast is het noodzakelijk om duidelijk in beeld te hebben wat de variatie van eindtijden voor risico's met zich meebrengt rondom veiligheid, ordehandhaving en mobiliteit. Daarbij is het goed om te benadrukken dat de vervoerder zelf ook rekening moet houden met verschillende factoren, zoals personeelsplanning, andere grote evenementen in het land (de evenementenkalender), geplande werkzaamheden en andere logistieke overwegingen.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Naam wethouder / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG